

A Fővárosban lényegében nincs támogatott lakhatás pszichiátriai betegeknek!

Megdöbbszentő adatokkal nyitotta az április 10-ére meghirdetett Támogatott Lakhatás szakmai napot a Belügyminisztérium Szociális és Gyermekjóléti Szolgáltatások Főosztályának vezetője. Andráczi-Tóth Veronika köszöntő előadásából kiderült, hogy míg az ország más pontjain több, mint 5 ezer férőhely van, Budapesten mindössze 220, a pszichiátriai betegeknek ebből lényegében semmi sem jut. Hogy a helyzeten sürgősen változtatni kell mi sem mutatja jobban, hogy az előadásokat követő szekcióbeszélgetéshez kapcsolódott mind a Belügyminisztérium, mind a Főváros illetékese, jóllehet nem is oda delegálta őket a szervező: a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület Közép-Magyarországi Régiójának Budapesti Szociális Szakmatámogatási Hálózata (BUSZSZH).

A „Támogatott lakhatás(t) Budapesten!” című tematikus szakmai napra a Bem rakparti központjába azokat a szolgáltatókat, érintetti közösségeket hívta meg a BUSZSZH, akik tervezik a szolgáltatási forma elindítását. Gyakorlati tapasztalatokat és a jelenleg elérhető szakmai eszköztárat, támogatásokat mutattak be a felszólalók. Andráczi-Tóth Veronika, a Belügyminisztérium Szociális és Gyermekjóléti Szolgáltatások Főosztálya vezetője hangsúlyozta, hogy ez számukra is rendkívül fontos téma, az elmúlt egy évben több, mint ezer férőhelyet létesítettek, minisztériumi forrásból, mintegy 16 milliárd forintból 628-at (25,5 mft/TL), de valamennyi pályázat a Közép-magyarországi régió kívülre van kírva, ezért van Budapest nehéz helyzetben. Az összes TL helynél -de Budapesten különösen- a pszichiátriai betegek lehetőségei nagyon szűkösek, országosan is mindössze 939 van, de a fővárosban szinte egyáltalán nincs számukra lehetőség erre. A Főosztályvezető kiemelte, hogy azért vannak változások, így a támogatások nemcsak lakhatásra, hanem az ahhoz kapcsolódó szolgáltatásokra is használhatók, illetve azon is dolgoznak, hogy helyi szinten legyen hova fordulni, kapjanak a szakemberek szakmai segítséget, mert nagyon könnyű visszacsúszni az intézményi szemléletbe, de amit mindig szem előtt tartanak, az az önálló döntések lehetősége és, hogy a fogyatékkal élők legyenek mindig a középpontban. Kovács Tünde, a Főpolgármesteri Hivatal Szociálpolitikai Főosztály vezetője ugyan előadásában elmondta, hogy a TL nem önkormányzati feladat, de a Fővárosnak fontos, hogy az érintettek méltó körülmények között, méltó módon tudjanak élni, ezért most szeretne erősen bekapcsolódni ennek megteremtésébe. Munkája során folyamatosan szembefutnak vele olyan emberi sorsok, ahol látja, hogy ez lenne a legjobb megoldás. Az itthoni helyzetre szerinte jó tükör, hogy amikor egy ismerőisével Dániába utazott, akkor ő rácsodálkozott, hogy ott milyen sok fogyatékkal élő ember van, mire ő azt mondta: nem, ők csak azok, akik ki tudnak jönni a lakásaikból. Ezen a helyzeten pedig változtatni kell! Nagy Éva, a Slachta Margit Nemzeti Szociálpolitikai Intézet szakértője a támogatott lakhatás (TL) létrehozása, működtetésének forrásait, eszközeit mutatta be, részletesen beszélt minden kiadványukról, online is letölthető ajánlásokról, a tervezéstől kezdve a térítési díj megállapításáig. A támogatott életvitel a minőségibb élet sarokköve, ehhez pedig nagyon fontos a szükségletek és a lehetőségek ismerete, amelyhez komplex támogatás kell. A TL létrehozásának módszertani tapasztalatairól Pordán Ákos, a KézenFogva Alapítvány ügyvezető igazgatója és Fóris Johanna, a Mozgássérült Emberek Integrált Intézménye Budapest (MEREK) igazgatója beszéltek, Koncz Hédy, a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Egyesület Országos Módszertani Munkacsoport munkatársa pedig a komplex szükségletfelmérés teljes folyamatát mutatta be.

Az előadásokat szekcióbeszélgetések követték, ahol a PÉF a „TL pszichiátriai beteg emberek számára” szekcióban vett részt, amelyet Bódy Éva elnökségi tag vezetett. Itt elsőként a fővárosi helyzet került elő, ahol a minisztériumi és a fővárosi vezető is hosszas keresgélés után, adataikból összesen két férőhelyet tudtak megnevezni. De, hogy mik az akadályai a támogatott lakhatásnak a PÉF által is képviselt körében? A húsz fős szakértői csapat gyűjtötte össze a tapasztalatokat, ezek a félelem, az ismeret, tapasztalat, információ hiánya, természetesen a forrás, a személyi hiány mellett. És a súlyos stigmatizáció. Ugyan a TL valamennyi területen nehéz kérdés, de a pszichiátriai betegek esetében a szemlélet, a stigmák különösen nehezítik a helyzetet, amint a PÉF is jelezte: ez már a foglalkoztatás esetén is különösen érezhető, pedig olyan megközelítésben is érdemes lenne első körben beállítani a TL-t, hogy az biztonságot ad a környezetnek is. Itt ugyanis a lakók egy szolgáltatási hálóban vannak, jelzőrendszerrel, folyamatos támogatással és náluk a sorstárssegítés különösen nagy szerepet kaphat. A szekció konklúziót is vont a közös gondolkodás nyomán, amelyben megfogalmaztuk: az érintettek közös felkészítése, rehabilitációja az egyik kulcsa a sikeres TL-nek, megteremteni annak a lehetőségét, hogy a lakhatás – ami döntően bérleményben megoldható-, semmiképpen ne határozott időre szóljon. A TL a szükségletek felmérésével, egy komplex szolgáltatási rendszerrel összekapcsolva működjön.

Kun Viktória